

De Heer Fr. TIMMERMANS
Gemachtigd Ambtenaar
Directie Stedenbouw - B.R.O.H.
Ministerie van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest
CCN-Vooruitgangstraat 80-bus 1
1035 Brussel

U/ref. : 13/PFU/186844 (DS)
Gcr/2271-0002/07/2007-468pr/01urb07 (DML)
O/ref. : GM/SGL2.2/s.442
Bijlage : 1 dossier

Brussel,

Mijnheer de gemachtigde Ambtenaar,

Betreft : SINT-GILLIS. Amerikaansestraat 23-25. Hortamuseum. Diverse restauratiewerken (7^e fase). Eensluitend advies.
Dossier behandeld door Fr. REMY (DS) en G. CONDE REIS (DML).

In antwoord op uw brief van 25 september 2008, ontvangen op 26 september hebben wij de eer u te melden dat onze Commissie tijdens haar vergadering van 1 oktober 2008 over hoger vermelde werken een **gunstig eensluitend advies onder voorbehoud** heeft uitgebracht.

De aanvraag betreft een aantal restauratiewerken aan het Hortamuseum die kaderen in de algemene restauratie die reeds in 1994 werd aangevat. De 7^e fase van de restauratie omvat meer bepaald volgende interventies:

- de afbraak van de bestaande lift en de reconstructie van de diensttrap in zijn oorspronkelijke staat;
- de restauratie van de kelder verdieping waar zich oorspronkelijk de keuken bevond en de reïntegratie van deze vertrekken in het museumcircuit;
- de reconstructie naar oorspronkelijk model van de originele trap in glas en metaal die van de bel-étage naar de tuin leidt. Tevens wordt ook de bestaande beglazing van de doorgang tussen het atelier en de kelder vervangen door gelaagd veiligheidsglas met een laag gehamerd glas;
- de reconstructie naar oorspronkelijk model van het houten raam op de eerste verdieping aan de achtergevel van de woning;
- de reconstructie naar oorspronkelijk model van het atelierraam van de 2^e verdieping aan de straatkant;
- de verwijdering van de bestaande opdeling tussen de twee vertrekken van de huidige bibliotheek, op de eerste verdieping van het ateliergedeelte.

Algemeen genomen verheugt de Commissie zich over de 7^e fase van de restauratiewerken die kadert in de volledige restauratie van het Hortamuseum volgens een globaal masterplan dat in het verleden werd goedgekeurd. De huidige werken zullen het herstel van het “dienstengedeelte” (trap en keukens) mogelijk maken, dat integraal deel uitmaakte van het ingenieuze plan van Horta. De Commissie feliciteert de bouwheer met dit initiatief en de ontwerper met de kwaliteit van het dossier en de grafische documenten. Voor een aantal ingrepen zijn echter niet alle historische documenten

en onderzoeksresultaten van de sonderingen toegevoegd zodat het soms moeilijk is bepaalde voorstellen te verifiëren. Dit betreft meer bepaald de verwijdering van de wand op de eerste verdieping van het atelier en de reconstructie van twee ramen naar oorspronkelijk model. De DML heeft echter kennis kunnen nemen van de resultaten van de sonderingen ter zake tijdens verschillende vergaderingen ter plaatse en bevestigt de pertinentie van die ingrepen. Verder ontbreken nog bepaalde uitvoeringsdetails in het dossier.

De Commissie brengt een gunstig advies uit over het dossier onder voorbehoud van volgende bemerkingen:

- ***De uitvoeringsdetails van volgende elementen moeten nog ter goedkeuring aan de DML worden voorgelegd:***
 - . *de beschermende beglazing die wordt geplaatst voor de glas-in-loodpanelen van de traphal, alsook de wijze waarop die beglazing wordt bevestigd;*
 - . *de nieuwe glazen schuifdeur op de overloop van de diensttrap op de 2^e verdieping;*
 - . *de balustrade van de te reconstrueren diensttrap op basis van een nauwkeurige opmeting van de nog bestaande elementen.*
- ***Voor wat de beglazing van de tuintrap betreft dient op voorhand een staal ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de DML.*** Mogelijk dient het huidige voorstel (gepunthamerd glas) nog te worden bijgesteld. De DML meent in dit opzicht dat een licht gehamerd glas of een met zuur behandeld mogelijk beter aansluit bij de oorspronkelijke toestand. Dit moet nog verder bestudeerd worden. ***Ook van de beglazing van het te reconstrueren atelierraam op de 2^e verdieping (voorgevel) dient op voorhand een staal ter goedkeuring worden voorgelegd aan de DML. Voor dit punt dient het onderzoek naar de oorspronkelijk beglazing, meer bepaald het type gestructureerd glas dat voor de vaste delen werd aangewend, nog verfijnd te worden.***
- ***De betegeling die aanwezig is in de keuken moet nader gedocumenteerd worden; In dit opzicht vraagt de Commissie ook verder onderzoek door te voeren naar de consoles van de trap die onder die betegeling aanwezig zijn. Oorspronkelijke elementen en afwerkingen moeten in elk geval worden behouden.***
- ***Bijkomend stratigrafisch onderzoek moet nog uitgevoerd worden inzake de afwerking van de muren van de traphal (diensttrap) en de keukens. Op basis hiervan moeten concrete voorstellen worden voorgelegd en besproken met de DML.***
- ***Het meubel dat in de kelderkeuken aanwezig is en zichtbaar op doorsnede van het gelijkvloers (bestaande en ontworpen toestand) moet nader worden gedocumenteerd: is dit oorspronkelijk? Hoe zal dit gerestaureerd worden?***
- Bij de reconstructie van het raam op de 1^e verdieping achteraan wordt een van de opengaande vleugels een vast element. Hierbij verdwijnt het raambeslag dus gedeeltelijk. ***De KCML vraagt de DML de pertinentie van die optie te verifiëren.***

Met de meeste hoogachting,

G. MEYFROOTS
Adjunct-Secretaris

G. VANDERHULST
dd.Voorzitter

kopie : B.R.O.H. - D.M.L. (G. Conde-Reis)